



بنیاد کلتوری آغاخان

پروگرام حمایه از شهرهای قدیم

خبرنامه شماره ۲۱ بنیاد فرهنگی آغا خان در افغانستان ماه سپتامبر و اکتوبر سال ۲۰۰۹

## مسجد نو گنبد، بلخ

بعنوان بخشی از همکاری ابتکاری مشترک بین دفتر بنیاد فرهنگی آغا خان و هیات باستانشناسی فرانسه در افغانستان یک تیم از مهندسين و مسؤلین حمایت از آبدۀ های تاریخی در ماه اکتوبر مدت ۱۰ روز را در مسجد گنبد نوح سپری کردند.

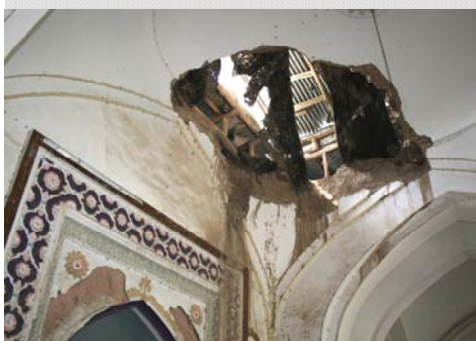
هدف از این بازدید که به حمایه مالی دفتر "بودجه حفظ میراث های فرهنگی سفارت آمریکا" انجام یافت، کاوش وضعیت و خصوصیات تزئینی گچ کاری در این مسجد که تاریخ اعمار آن به قرن دهم برمیگردد و مشابه سبک های ساختاری دوران عباسی است که در سامرای بین النهرین پیدا شده بود، میباشد. تیم مذکور یک سلسله آزمایش ها روی گچکاری (سمت راست) برای شناسایی روشهای مناسب حفاظت از بخشهای تزیین شده انجام داد، و همچنین فعالیت های را جهت استحکام بخشیدن تزئینات ظریفی که بالای خشت طاق کار شده است، انجام دادند. نقاشی های پیدا شده در جریان کار، این امکان را فراهم میسازد تا استراتژی های فنی جهت کار در مرحله بعدی بازسازی که در بهار ۲۰۱۰ اجرا خواهد شد، تدوین گردد.



## میلمه پال، کابل

اهدای تحفه از جانب دفتر شهزاده کلاس از بودجه هالند، دفتر بنیاد فرهنگی آغا خان را قادر ساخت تا با همکاری وزارت اطلاعات و فرهنگ به صورت عاجل بازسازی مسجد میلمه پال واقع در غرب کابل را آغاز نماید. وقتیکه امیر عبد الرحمن خان در اواخر قرن ۱۹ در بالای تپه باغ بالا یک تعمیر مجلل و باغ را ساخت، این مسجد توسط اعضای دربار استفاده میشد.

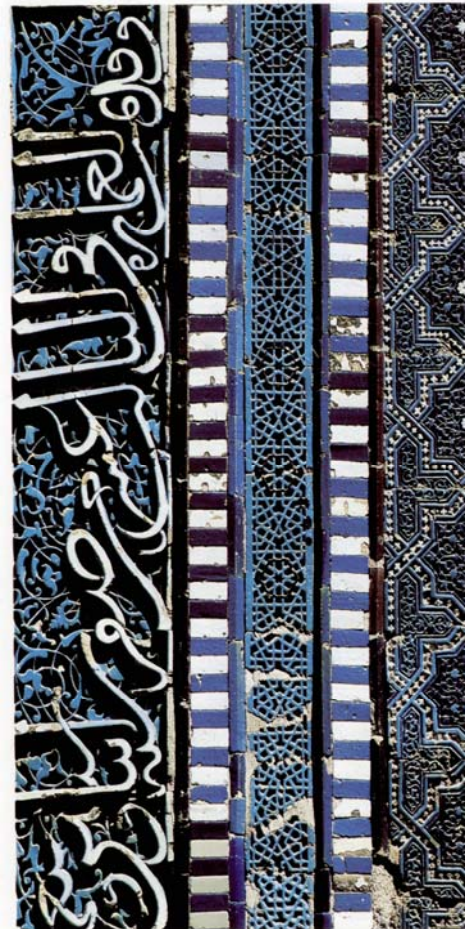
در پی بارانهای سنگین در سال ۲۰۰۸ بخشی از گنبد خشتی بالای محراب فروریخت و موجب صدمات زیادی به بخش های تزئینی و گچکاری سقف مذکور گردید. گچکاری بخش های یاد شده در آینده ترمیم خواهد شد.



## فعالیت های ابتکاری در راستای فرهنگ افغانی

به عنوان بخشی از مجموعه سخنرانی های که بطور منظم در مقبره ترمیم شده تیمورشاه در مرکز کابل صورت گرفت، به تاریخ ۲۱ اکتوبر آقای بروس ونیل زبانشناس و محقق سخنرانی را تحت عنوان "خوش نویسی و کتیبه شناسی، از ظهور اسلام تا زمان حکومت درانی ها در افغانستان" دایر نمود. آقای ونیل در حضور تقریباً ۹۰ اشتراک کننده در مورد چگونگی پیشرفت خط و خوش نویسی از اوایل بمیان آمدن خط کوفی در اواخر قرن هفتم به سبک بیشتر شکسته آن، در اواخر قرن دهم که همزمان با استفاده از کاغذ پدیدار شد، معلوماتی را ارایه نمود.

این سخنرانی گفتگوهای را هم در مورد اینکه چگونه کتیبه نویسی با مواد و تکنیک های وسیعی سازگار شد، در برداشت، به طور مثال کاشی کاری صیقل شده ظریف و زیبا در یک مقبره در شاه زنده واقع در سمرقند (سمت راست) که قدامت آن به سال ۱۳۶۰ نسبت داده میشود. یک کتاب هم از سخنرانی مذکور جهت استفاده شاگردان خطاطی تهیه و چاپ شده است. قابل ذکر است که هدف از سخنرانی های متداوم تیمورشاهی که توسط کشور ناروی پشتیبانی میشود و بخشی از فعالیت های ابتکاری در راستای فرهنگ افغانی بحساب میآید، تشریح دانش و ترویج گفتگو در مورد مسایل فرهنگی میباشد.





## هرات

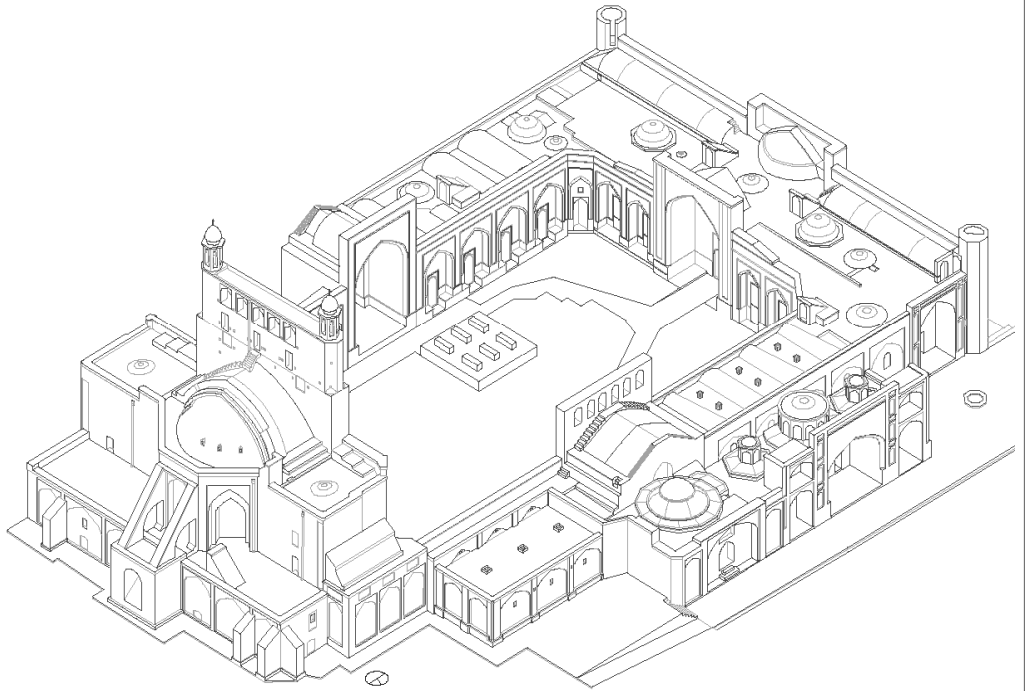
### زیارتگاه انصاری، گازرگاه

در یک مراسم که به تاریخ ۹ اکتوبر برگزار و توسط آقای نورستانی والی هرات سرپرستی میشد، مردم متدین و رهبران محلی شاهد به اتمام رسیدن پروگرام بازسازی ۴ ساله دفتر بنیاد کلتوری آغا خان در گازرگاه واقع در جنوب شرق هرات، بودند.

همچنین یک سلسله اقدامات جهت حفظ و حمایت مجتمع زیارت خواجه عبدالله انصاری که به قرن ۱۵ برمیگردد، صورت گرفت (به نقاشی در سمت راست رجوع کنید)، کار احیا و ترمیم در خانقاه زرنگار، تعمیر مجل نمکدان و حوض زمزم هم انجام یافته بود.

محوطه سازی وسیعی در ساحة مورد نظر جهت حمایت مقبره های پراهمیت و متعددی که در ساحة قرار دارد نیز در نظر گرفته شده است.

پروگرام مذکور در گازرگاه توسط حمایت مالی حکومت آلمان به پایه اكمال رسیده.



### نمایشگاه عکس در هرات

به تعقیب برگزاری نمایشگاه موفقانه عکس در ماه اپریل در کابل توسط عکاس مشهور آمریکایی آقای استیف مک کیوری، که شخص مذکور یک مجموعه عکس های از افغانستان گرفته است، در حال حاضر در حوض بازسازی شده چهار سوق در مرکز شهر کهنه هرات عکس های مذکور به نمایش گذاشته میشود. به تاریخ ۱۰ اکتوبر با حمایت مالی آمریکا، آقای فرانسیس ریچاردیون سفیر آمریکا و والی هرات، نمایش مذکور را در حضور ۲۰۰ نفر مهمان های افغانی و خارجی افتتاح کردند.



برای دریافت معلومات بیشتر در مورد پروگرام بنیاد فرهنگی آغاخان در افغانستان با ما به ادرسهای زیر تماس بگیرید:  
کابل: قلعه معین افضل خان، سرک گذرگاه، ناحیه ۳، هرات: قلعه اختیارالدین.  
[information@akdn.org](mailto:information@akdn.org)

### فهرست آثار تاریخی جهان ۲۰۱۰

در اوایل ماه اکتوبر، سازمان جهانی حفاظت از آثار تاریخی اعلام نمود که شهر کهنه هرات در لیست ابدات تاریخی جهان در سال ۲۰۱۰ شامل شده است. با قصد جلب توجه جامعه بین المللی به فرهنگ و آثار تاریخی تهدید شده به تخریب، سازمان مذکور در حدود ۹۳ ساحة را جزء " آثار بی همتای فرهنگ بشری" در ۴۷ کشور به شمار آورد. در دوسیه های که به هرات در همین راستا ارسال شده بود، در مورد افزایش چشمگیر تخریب ابدات تاریخی و ساختن ساختمان های عصری نامناسب در شهر کهنه هرات، که باعث ایجاد تحول در مواد تاریخی بی نظیر منطقه میگردد، اشاره به عمل آمده بود. همراه با کارهای بازسازی (پایین) که توسط بنیاد کلتوری آغاخان در شهر کهنه صورت گرفته بود، انتظار آن می رود که شامل شدن هرات در لیست ابدات تاریخی سال ۲۰۱۰، مسولین را تحریک نماید تا با جدیت بیشتر کار ساخت و ساز خودسرانه را کنترل نماید، به حفاظت از ساختمان های تاریخی تشویق شوند و سعی کنند تا پلان های توسعه شهری در شهر کهنه را طبق یک فرمول درست پیش ببرند.

